

Men schrijft in te Tongeren bij H. Collée, uitgever op eigenaar van dit blad.

DE POSTRIJDER verschijnt s woensdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco o.d.a. worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

Telefoon N° 12

DE POSTRIJDER

DER PROVINCE LIMBURG.

Abonnement :

Twee maal per week, 4 fr. per jaar
Een maal 3
Een blad afzonderlijk 10 centies
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen : 15 centies per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikelen, vooraan of binnen in het blad : 1 frank den drukregel.

De grootste aantrekkelijkheid der Kermis zullen de Cinemavertooningen zijn van

QUO VADIS ?

Groote Kunstfilm in 5 deelen. — Elken dag 2 vertooningen : om 4 ure namiddag en om 8 ure 's avonds, in de **GROOTE ZAAL VAN DEN VOLKSBOND, Hondstraat, Tongeren.**
Puik muziek. — Overgroote bijval overal.

EERSTE BLAD

Vrijheid van Onderwijs

De Belgen stellen de vrijheid van oogen prijs, dat weet iedereen, dat wat iedereen die met menschen omgaat en een stonde nadenkt. De Belg, de Vlaming, vooral, kan geendwang verdragen; vraag hem beledigd eenen dienst en hij vindt hem selfs geerd, met alle welwillendheid, zelfs een taagte taak te vervullen; doch gebaad niet dat hij dat « moet » doen, al was het maar een kleinigheid, of hij zal tegenstribbelen. Dat s zijn aard, zijn karakter, dat is met hem vergoed, heelemaal, 't zit hem in het bloed.

De Belg heeft gelijk! Dal zeg ik na niet omdat ik zelf Belg ben en flaming, maar dat loven en bewonderen ook de vreemdelingen in onzen volksaard. De Vlaming heeft altijd, door de eeuwen heen, gewoond en gepind en gestreden om vrij te zijn; de naam van zijn vorst was voor hem van geen groot belang; als die vorst hem maar de volle vrijheid gunde. Het bijzonderste dat de Belgen aanvingen na het jaar '30, was ook de vrijheid verzerken van alle Belgen, bijna de onvoorwaardelijke vrijheid in vele zaken door vastgeschondbare regels grondwet.

En dezer gewaarborgde vrijheden is de onderwijsvrijheid, de belangrijkste misschien, omdat de ouders haar het diepst in het arte dragen en omdat zij wel het meest wordt aangevallen. Luistert ond u, dagelijks, naar betenke aders en moeders over hunne kinderen zeggen, hoe zij beramen, dag in nacht soms, onderhooren links en rechts, om met zekerheid te weten welk onderwijsgesticht voor hun kind het best geschikt voorkomt. De ouders zijn tevreden, met een innig eerbijdsgevoel, als zij hooren zeggen dat hunne kinderen op hun gelijken, dat zij dezen trek van vader hebben in gene trek van moeder, dat zij in ouding en lichaamsbouw hun vader en hun moeder gelijken; schooner is nog hun levensdroom, dit innig zielsverlangen waarop het huisgezin gebouwd staat en waardoor het zijne rotsvastheid bewaart, spijts alle aanvallen, 't is de betrachting in hunne kinderen te ontwikkelen de geestesgesteltenissen welke zij hooger schatten dan de lichamelijke gelijkenis; de ouders zien in hunne kinderen de voortzetting van hun even, de voortzetting van hunne geachte, van hunne opinie, van hunne geloofsbelijdenis welke zij hun wil-

len schenken als het kostelijkste erdeel.

Zoo bestaan de menschen, zonder onderscheid van politieke denkwijze wanneer het geldt de opvoeding van hun eigene kinderen.

Van hun eigene kinderen! Doch er zijn eilaas, politiciers, die dezelfde waarborgen welke zij voor hun eigene kinderen eischen, brutaal weigeren aan andermans kinderen.

Liberalen en socialisten, die voor zichzelf de vrijheid van onderwijs eischen, — omdat zij het betalen kunnen — durven halstarrig diezelfde onderwijsvrijheid weigeren aan kinderen van arme ouders, en dat noem ik « brutaal ».

De onderwijsvrijheid wordt het hevigst aangevallen. Onze tegenstrevers zijn zoover gegaan tegenover de vrijheid der kinderen. Wat een belachelijk iets! Ziet gij daar de kleine bengels met hunne vrijheid om te leeren wat zij niet willen leeren. De voorstanders van dit principe beweerden dat het onderwijs gansch onzijdig moet zijn, dat er aan de kinderen nooit of nooit mag gesproken worden van een mogelijke godsdienst, want, zeggen zij heel plechtalig, dat schend de vrijheid van het kind, dat later gansch meesier moet zijn van een godsdienst te kiezen naar zijn zin. Maar dan moogt ge ook aan de kinderen geen geschiedenis opzeggen, van 't vaderland niet spreken; dan moogt ge zelfs 't kind niet laten opschrijven op de registers van den burgerstand want dat belemmert de vrije keus van 't kind dat later misschien een ander vaderland zal verkiezen.

Men ziet tot welke belachelijkheden en dwaasheden de bestrijders der onderwijsvrijheid afgedaald zijn. « Ik vraag het u, — zegt de Franse schrijver Paul de Cassagnac — denkt gij niet dat de farceurs die het recht van het kind en de onzijdigheid van het onderwijs voorstaan, beter op hun plaats zouden zitten in een krankzinnigengesticht, waar het dwangkleed de zotten in de onmogelijkheid stelt eenige schade aan te richten. »

Een oproep

De bestierder van het tijdschrift « La République » de heer DUPLESSY, doet een oproep aan al de mannen van goeden wil. Hij zou twee lijsten willen opstellen.

De eerste zou de namen bevatten van al de politieke mannen, die na hun gansch leven, de H. Kerk veracht en verpogt te hebben, zich rechtzinniglijk, op het laatste uur, bekeerd hebben.

De tweede lijst zou de namen behelzen van hen, die na de H. Kerk gediend en verdedigd te hebben, op hun sterfbed daarover zouden

geklaagd en berouw gevoeld hebben. Die lijsten zijn sedert een maand geopend en reeds stroomden de namen op de eerste lijst los, doch, nog geen enkel naam is voor de tweede lijst verschenen.

Wie raden den heer Duplessy aan zich te wenden tot de opstellers van het *Vrije Volk*, die zullen wel een handje bijsteken voor de tweede lijst.

De Kamer

(in 't Vlaamsch) van den heer Van Ormelingen, aan den Heer Minister van Financien.

A) Bij onzen brief van 10 Maart laatsleden n° 7407, wordt aan de (b)ambten der grensposten gedurende het Zomerseizoen een maandelijksche rustdag toegestaan. Uitsloech dit nieuws met vreugde door de belanghebbenden werd verformt, verwerkt het op sommige posten een groote misnoegdheid, om reden tot sommige oversten dit aanzien als een dag dat de beambten zouden moeten slapen in stede van dit te aanzien als een dag van ontspanning.

Immers, de beambten genieten niet een enkelen vrijen avond en zijn rehouden van den eersten Maart tot den 31 December zonder dat zij, buiten de 15 dagen verlof, een dag van vrijen teugel hebben.

Is de heer minister niet van gevoelen aan de toelichtingen de vrijheid te geven van dezen dag gebruik te maken naar hun goeddunken en het vooruit rustdag te veranderen in vrijen dag? 't is te zeggen dat zij vrij mogen gaan waar zij willen.

Zou de heer minister niet de goedheid willen hebben deze zeldde gunst toe te staan in het Winterseizoen?

Antwoord: A) Ik kan mij niet voorstellen dat iemand mijne aanspraak in dien zin opvat, dat de maandelijksche rustdag verplichteerdwijze in volstrekte ledigheid zou moeten doorgebracht worden. Ten einde de uitloogende onderderrichtingen te kunnen geven, die mochten noodig blyven, zou ik met justheid moeten weten hoe zekere oversten de vrijheid hunner onderhoorigen zouden beperken uit 't oogpunt der ontspanning op de rustdagen.

B) Tot dusver is het onmogelijk bevoinden de maandelijksche rustdag buiten het tijdvak van 1 April tot 30 September te verleenen.

BUITENLAND

Duitschland.

SCHRIKKELIJK MISDAAD. — Een kind van 2 jaar oud is stikken gevallen door een 7-jarige knaap. — Eene verschrikkelijke misdaad heeft Dinsdag de kleine gemeente Rheintkanten, dicht bij Batsbome, in ontroering gebracht.

Een 7-jarige knaap had een meisje van 2 1/2 jaar oud in een afgelegen hoekje meelepocht, waar hij het kind met eenen stok doodsloeg. Vervolgens doorkruiste de jonge moedenaar met een spade den scheid van zijn slaachtoffer, sneed daarna de twee armen af, besnoed de knaap, was zijnerse in eenen put, die hij reeds gegraven had. De knaap werd verrast op het ogenblik dat hij den put toemaakte. Al lachende bekende hij de vreesdelijke misdaad.

VROUWES OP DE TRAMS. — Het is eenigezonde waarheid dat vrouwen voor gewoonte hebben steeds in verkeerde richting van de trams te stappen.

Eens Berlynsche tramwaartschappij heeft nu het denkbeeld opgevat in de goede richting een spiegelglaz te plaatsen. Al de vrouwen die afstap-

pen, kijken eens even in den spiegel, om te zien of haar hoofd slaat en stappien in goede richting af.

ZONNIGKE GNOM. — Het verhaal eener buitengewone bedriegerij doet thans de ronde in de Duitse pers. Een dertigtal jaren geleden vestigde zich te Dresden commandant van St., van het Pruisische leger, die pas gepensionneerd was. Kort daarna hooft de commandant zich in uniform aan op de burelen van den burgerlijken stand en vroeg de aflevering van een levensgeguischrift op naam zijner moeder, weduwe van een hooger officier van het Pruisische leger. De behende van den burgerlijken stand, denklijk uit eerbied voor het uniform, gaf het gevraagde getuigschrift en de commandant kon sedert dien zijn pensioen en dat van zijne moeder samen ontvangen.

Eensklips hield de betaling van de twee pensioenen te gelijk op, en dat wakte de aandacht der oversten. Er werd dan vastgesteld dat de gepensionneerde commandant overleden was, maar dat zijne moeder reeds zeven-entwintig jaren vroeger het tjeukel met het eeuwige bewijs-eld. Een enig ammbtenaar van financien had er aan gedacht den onderdom der moeder eens na te gaan, die, toen men de laatste maal haar pensioen betaalde, 113 jaar oud zou geweest zijn! De pensioenkas was aldus bedrogen door den commandant voor een som van ontrant 116,500 fr.

Het gevolg was dat de behendigen van den burgerlijken stand verantwoordelijk verklaard werden voor het gelede verlies. Gelukkig voor hen dat men enkel de kwitbrieven van de tien laatste jaren terug vond, voor een totaal beeloop van 33,000 fr. Elke maand zouden zij hierdoor een deel van hun loon of van hun pensioen warden afgehouden. Eand, ter gelegenheid van de kwitbicheling, geschonken door den koning van Saksen, werd hen de rest kwitgeschonden, en aldus is de historie van den commandant bekend geworden.

Nederland.

HET CHRISTUS-BEELD IN HET VREDESPALEIS. — Zoals men weet heeft elke mogendheid, ondersteekenaar der vredesconferentie in Den Haag, ook het hare bijdragen voor den openbaaren en inwendige inrichting van het Vredespaais.

U Italië kwam prachtige gelede witte marmer voor de kolommen en kantelen, in de groote voorzaal.

Frankrijk beoelode een frescoschildering voor de groote gerechtsaal en een gobeliesch tapijt voor de kleine zaal.

Van Engeland komen de vier groote geschiedde-venterrain in der groote gerechtsaal. Ditschland gaf het monumentaal hek in de gemeele zaal, aan den voorkant van het park. België verschoof de groote poort voorpost met bronzen ornamenten, en drie kleine bronzen leuren. Dit zwoelen en Noorwegen kwam geveeld bewerkte gramet; uit Denem riken een paar edelene fontein voor den binnenkorf. Zwitserland bezorgde het uurwerk voor den grooten toren; Oostenrijk, de bronzen kristallen lichtkronen.

Hongarië's groote ornamentale vaas; 't tsar van Ru-land gaf een groote vaas in jaspiesteen met ornamenten van verguld brons. De gift van Turkije en Rumene bestond in kostelijke tapijten, en in Griekenland bestemde men voor het Vredesgehuise een hervoorbrenging van den troon van Knossos.

Gen enkel land, de Argentijnsche Republiek schijnt er niet te hebben aangeboden, na den Verlosser der wereld, om geplaatst te worden in het vrede paleis bij welks inhuldiging door M. Garibaldi, allen naam Gods werd vernield.

De gift der Argentijnsche republiek is de vredervoortbrenging van den Christus der Andes.

meite kostte, hunne reis zoolang uit te stellen.

Eene humer grootste bekommernissen was de gedachte aan de noed, die hun lot bij hunne nabestanden in België moest verwerken. Hoeveer zij het ook verlangden, zij durfden niet met wagen eenen brief naar huis te schrijven, uit vrees van alzooh hunne schuilplaats aan het doordringend oog des vijands te ontdecken.

Voor het op reis leefden zij tevreden in het midden der liefdelieve menschen, die hen opporonen hadden.

Lorenzo en Marietta vooral hadden het hoog op met hunne gasten.

De broeder was vol bewondering voor Marietta, die twee nieuwe vrienden waren omf scheidbaar samen, en hoe moelijk zij elkander goed verstonen, zij praatten, dat het een lust was om ziene. Lorenzo kon zich niet vermalgen in het beschouwen der reinzucht van den pauselijken vrijwilliger.

Wat een schoone soldaat! zeide hij. Martino ik wilde u wel eens met Garibaldi bezig zien: gij zoudt hem een spel leeren, geloof ik.

Marietta, van haren kant, vond een groeter vermaak, dan in Jozef te hooren vertellen over zijn gevelde vaderland over zijne toelere moeder, over zijne bewijde zuster.

— Mijne zuster heet Maria, gelijk gij, had Jozef gezegd; en zij is ook ongeveer van uwen onderdom.

— O, ik wilde ze wel kennen! gaf het eenvoudige, goede kind ten antwoord.

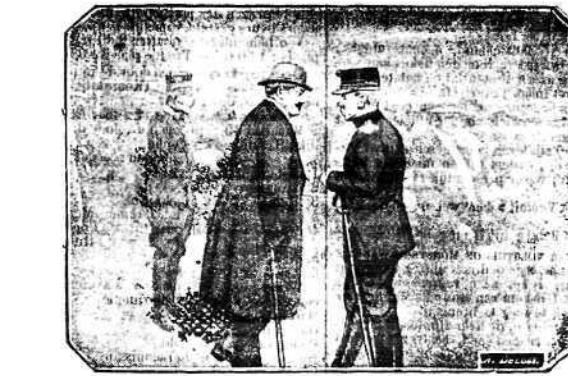
Dat zal moelijk warden, hie Jozef, maar keer ik in België terug, dan zend ik u haar portret: zoou ruzte ze al enigzins kennen. En ik zal haar vertel en, hoe goed Marietta en hare familie voor de arme vrijwilligers van den Paas gezorgd hebben, en dan zal zij u bidden; want zij is ook braaf en godvruchtig, evenals de kinderen van Luigi.

Marietta werd rood en schaamte bij dien lof, haar zoo onoverwacht toegesproken.

— Is België een schoon land? vroeg zij glimlachend, om het gesprek op een andere stof te brengen.

En dan moest Jozef haar vertellen van de Kempen, en van de eigenaardige gebruiken der landstreek.

Dikwijls ook des avonds, als het werk van den dag geëindigd was, zaten allen gezamenlijk voor de deur der casina om eenige oogenblik-

DE GROOTE LEGEROEFENINGEN. De Heer de Broqueville, Minister van Oorlog, doet zich ter plaatse, de oefeningen uitleggen door luitenant-generaal De Ceuninck, bestuurder der legeroefeningen.

Italië

— DAT ZAL HEN LEEREN. — De jeugdige prins Orzesse uit Moskou is aan de politie in Venetie komen vertellen, dat een meisje, waarme hij in een restaurant te Weenen had kennism gemaakt, hem in den trede van Veenen naar Venetie eene ring met schelgesteenten, ter waarde van 125,000 fr. almede zijn gewoone horloge althandig heeft gemaakt. Ze schook hem onderweg een glas leuc in, dat den prins in schap bracht. Toen hij ontwaakte was zijn gezellin er met ring en horloge vanloer.

HET OUDE SKESSEL. — Aanstaanden Zondag zou een stoet van katholieke turners door Rome trekken, tusschen St-Jan van Latraen en St-Pieter. De gekende anti-kerklike in uitschepij Giorgio Frime heeft aansondel, zoolra zij zolks vernam, eene tezelstetwing aangefondigd, om albis de overheid te dwingen beide stoeten te verbieden. Dit is het overheid die de Giordano Bruno heeft veracht naar een middelste de hand te doen om den katholieken stoet te kunnen verbieden.

DEER KASSEN VOOR EEN LIEFDEMGHEDEWERK. — Te Salam, in Ohio, hebben vijf jonge vrouwen, uit New-York, om 10,000 dollars voor een hospitaal bijeen te krijgen. Kussen verkocht voor een dollar het stuk. Er stelde de wed. J. een lange rij mannen jong en oud. Verscheiden gine r'chier weer in de rij staan, als hun ne hant voorbij was. Na twee uren hadden alle vijf de vrouwen ongeveer 2,000 kussen ontvangen of gegeven en de 10,000 dollar waren binnen.

Amerika.

— De salom, in Ohio, hebben vijf jonge vrouwen, uit New-York, om 10,000 dollars voor een hospitaal bijeen te krijgen. Kussen verkocht voor een dollar het stuk. Er stelde de wed. J. een lange rij mannen jong en oud. Verscheiden gine r'chier weer in de rij staan, als hun ne hant voorbij was. Na twee uren hadden alle vijf de vrouwen ongeveer 2,000 kussen ontvangen of gegeven en de 10,000 dollar waren binnen.

BINNENLAND.

— Zondag reeden twee automobielen, een die van Wendynne en een die van Oostende kwam, op de Kominklyk Weg van Oostende naar Blankenberge tegen elkander.

ken de zuivere lucht in te ademen, en dan zou Marietta met haren broeder, terwijl zij het bed met een lameljk bedreene hand op de harp begeleide, het een of het ander vier verrekende ontzonen, die men onder den blauwen hemel van Italië zoo vaak uit den mond des volks hoort weergalmen.

Darna kwam de beurt aan Jozef, dien men gewoonlyk verzocht, het lied der Belgische zovaren, in wiens zingwys Lorenzo en Marietta een bijzonder behagen namen, te zamen met Marten aan te heffen.

En als eindlijk de nacht begon te vallen, begaven Jozef en Marten, in gezelschap van Lorenzo, zich gewoonlyk naar de kas van Fra Paolo om Victor te bezoeken, en sedert zijne herstelling ging deze somtijts met hen terug n ar de casina, waar hij dan in gezelschap zijner makkers den volgenden dag overbracht.

De goede Fra Paolo echter had niets liever dan dat de afwezige van Victor, dien hij zijnen zoon n emde, zo kort mogelijk was.

Hij gronsch schen inderdaad de vader en den vrijwilliger te wezen, zoolter was hij aan hem gehecht.

Het was, omdat hij gansch dit engelachtig gemoed doordrongd had, het was, omdat Victor hem gansch zijn hart had uitgestort: de liefde voor zijne ouders, de dwalingen zijns vaders, zijne smart over de verblindheid van den ouderwijger.

— Betrouw, mijn zoon! had de eremijt gezegd; uw vader zal u wederkeren.

— Uw vader, antwoordde de jonge Morren, moge uwe voorzetting waarheid worden: ik bracht er mijn leven gaarne voor te offer... Doch, eilaas! de Hemel heeft mijn offer niet aanvaard.

— Betrouw! herhaalde Fra Paolo. Wellicht heeft de Heer u alreeds verhoord. Wat er van zij, ik durf het u voorspellen: hij zal u, vroeg of laat, de bekeering was vaders schonken.

Na zoe eene samenpraak beklom Victor gewoonlyk het toppunt van den berg, waar de kas tinnen aangehouden was, om van daar de Madonna van Loreto zijne smeekingen toe te zuren.

Zoo groeide de vriendschap tusscher de drie zovaren en hunne gasten dagelijks aan, en toen eindlijk de dag der maand November was aangebroken, die beslissend voor het vertrek

De schok was allerhevigst. In het eenige rijtuig zaten M. Jomin, eigenaar te Duikerke en zijne vrouw en dochter. Dit rijtuig sloeg 't onsterke bosch en M. Jomin bleef dood op den slag. Zijne vrouw en dochter zijn erg gekwetst.

De personen in het andere rijtuig, twee jongelingen, die van Oostende kwamen, bleven ongedeerd. Men weet nog niet wie zij zijn.

— Een ander ongeluk gebeurde te Fize Fontaine, in de provincie Lank. Daar werd de auto van M. Deyen, van Warremte, zijdelings aangereden door die van M. Nibel, van Jemeppe.

De eerste werd op de spoorlijn van den stoomtram geworpen, terwijl de andere in de gracht viel.

De inattenden rolden over den grond, maar geen enkele werd erg gekwetst. De rijtuigen waren natuurlijk sterk beschadigd.

— TOEGE DE BESPIEDERS. — In on land bestaat er geene wet tegen de bespiederij, en herhaaldlijk heeft men reeds kunnen bestaigen dat zij er moedig is. In den laatsten tijd hebben de krigsverbieden fotografische toestellen onderzocht, die in 't bezit waren van wandelaars, die den ontrek der versterkte stellingen of forten bezochten in deze toestellen werden fotografische gevonden en in beslag genomen, daar zij van zeker belang waren onder oogpunt van de nationale verdediging. Er zal blygevoel in den Kameratijg van October een wetsontwerp tegen de bespiederij neergelegd worden.

Als men dan maar niet in ieder rustig wandelaars, die zich in den ontrek van forten en versterkingen waagt, een spioen ziet!

— EENS KANUS NEEF GEWOON. — Een rabbin der synagoge van Brussel, Salomon B., woude Alfred Urbantant, heitlich dinsdag naht gezeimrod. Daar zijne vrouw op reis is bevond hij zich enige dagen alleen in huis. De werkvrouw, die dagelijks het huishouden kwam doen, poogde woensdag morgen vruchteloos binnen te geraken. Zij stelde vast dat de

was vastgesteld, vond men iedereen treurig in de oester.

Fra Paolo had den vorigen avond met Victor zijne kuis verlaten en den nacht onder het dak van Luigi doorgebracht.

De jongelieden waren zoo goed mogelijk van wapens voorzien, want het was te vreezen, dat zij onderweg of met baanroopers, of met vanguardische soldaten zouden te rekenen hebben.

Lorenzo had niet afgelaten, voor dat zijne drie vrienden hem toestonden, hen tot aan de grenzen der Famelike Staten te vergezellen.

— Ik wil met hebben, zeide hij, hant, dat gij nog in de handen der Piemontezzen zoudt vallen, nadat wy — volgens us zeggen — zoolveel last met u gehad hebben. Het ware de moeite niet waard geweest, u daarvoor te herbergen. Welnu, ik ben met de streken bekend; ik ken de wegen, de bosschen, de bergen, de groeten: ik ga mede!

Er was niet aan te zeggen. Ook reeds in den vroegen morgen stonden de vier gezellen reisaardig, allen gekleed in de draacht der landboewers van de oostreek.

Het afscheid was treurig; het was als dat van kinderen des huizes, die het vaderland voor immer verlaten.

Bettina en Marietta stakten. Luigi scheen kwaad te willen worden, en hij wist niet op wien, noch waarom; het was zijne manier om zijne droefheid uit te drukken.

— Die Piemontezzen... morde hij eindlijk. Fra Paolo stond op zynen stok gekleud en wierp nog eenen blik van smarteljk welbehagen op Victor.

— Kint, duisterde hij hem in het oor, bid voor den vader romio, gelijk hij voor u zal hielden!

Van vielen de reizigers voor den eerbiedwaardigen grjsaard op de kneed.

— Uw zegen! smeekten zij. Paolo liet het vochtig oog ten hemel, en zijne hand daalde zegenend over de gebogene hoofden.

— Een laatste handdruk werd gewisseld. — Vaarwel! — De terugreis naar Rome was aangevangen. ['t Vasoolor].

VOOR

TWEE VADERS

TAFEREELEN

uit het leren der Pauselijke Zovaren

37* vervolg

— Maar verhaal ons eens, viel Victor in, hoe zij met uwe gezellen aan de banden der overmanners hebt kunnen ontsnappen.

— Het ware te lang, a tweorde van Gameren, om u alles te beschrijven, wat wij reeds geleden hebben in deze lange vlucht. Het zij u genoeg, te weten, dat wij bij den terugtocht naar Loreto van onze makkers gescheiden werden, en — buiten hoop om op een andere wijze van den vijanden te ontsnappen — het gebergt van de vijanden te ontlopen — het gebergt van de bergkloofen. Daar schuldten wij in de groeten, in de bergkloofen, in de bosschen, ons voedeende met den weinigen voormad, die ons overbleef, en met de kruiden, die wij hier en daar opzochten. Des nachts allen durfden wij onzen weg voortzetten; doch, ongelukkig, met het land niet bekend, zij wij verdoewald, en, terwijl wij meenden reeds verdoewald te zijn in de richting van Rome, zien wij, dat wij opgeluiv in de nabijheid van Loreto zijn. Nergens durfden wij aankloppen, uit vrees van door verraders in de banden onder vijanden geleverd te worden; het is maar het kruis, aan den ingang dezer woning geplaatst, dat ons moed gaf om hier een schuilplaats voor eenige uren te vragen.

— De hemel heeft u goed gezonden. Onze brave kloonaar, die ons als een ware vader verzorgd, zal u onder twijfel de beste inlichtingen geven om uwe reis op het zekerste af te leggen.

— Tot wederzien dus! was het antwoord. — Tot wederzien, en goede reis!

— Arme jongens! zuchtte Victor, toen zij vertrokken waren; ik vrees, dat zij, aldus zonder geleider, er nooit in slagen, aan de banden der vijanden te ontsnappen.

Hij bedroeg zich. Van Gameren bereikte met zijne twee makkers de Eeuwige Stad, doch slechts met de grootste moeite.

Gedurende zes dagen dwaalden zij aanhoudend door de bergen, zonder voedsel, zonder rust. De stem der natuur liet zich bevelend hooren; de vluchtelingen en bezweken bijna onder de aamating van hun levigen strijd tegen den hongert, tegen de vermoeiens. Voort, voort! want de Piemontezzen jagden hen achterna als wilde dieren.

Op twee mijlen afstand slechts van Rome, moesten zij zich nog verdeligen tegen vijandelijke lausers, die hen achtervolgden.

Zij kwamen in een ellendigen toestand tot Rome aan: 't gij moest eens zien, hoe ik hier teruggekend ben, schreef Van Gameren, den 29 September, aan zigen broeder, in eenen brief, waarin hij hem in het kort de gevaren zijner reis verbaalde: mijne kleeddragen zijn gansch verscheurd, mijne schoone uniform van zoutaf (want wij hadden ze sedert een maand ontvangen) is gansch bedorven; gelukkiglijk heeft men mij er een andere gegeven. Ik ben